

Ex/Sans/UG/3.2/26/2018

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2018

(2nd Year, 3rd Semester)

SANSKRIT (Honours)

Course : VII

[Principles of Paninian Grammar (A)]

Time : Two Hours

Full Marks : 30

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा नागरीलिप्या च समाधेयाः ।

१. अधोलिखितेषु सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम्— 5×2=10

(क) कर्तुरीप्सिततमं कर्म ।

(ख) सहयुक्तेऽप्रधाने ।

(ग) धारेरुत्तमर्णः ।

(घ) ध्रुवमपायेऽपादानम् ।

२. अधोलिखितेषु द्वयोर्व्याख्या कार्या — 5×2=10

(क) गतीत्यादि किम्? पाचयत्योदनं देवदत्तेन ।

(ख) इहोक्तार्थत्वाद्धिभक्तेरप्राप्तौ वचनम् ।

(ग) ईप्सितमात्रे इयं संज्ञा । प्रकर्षविवक्षायां तु परत्वात् कर्मसंज्ञा ।

(घ) अत्रोपसर्गत्वाभावान्न षत्वम् ।

[Turn over]

[2]

३. अधोलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या — 5×2=10

(क) अपाये यदुदासीनं चलं वा यदि वाऽचलम्।

ध्रुवमेवातदावेशात्तदपादानमुच्यते ॥

(ख) क्रियाया द्योतको नायं संबन्धस्य न वाचकः।

नापि क्रियापदाक्षेपी संबन्धस्य तु भेदकः ॥

(ग) एकं द्विकं त्रिकं चाथ चतुष्कं पञ्चकं तथा।

नामार्थ इति सर्वेऽमी पक्षाः शास्त्रे निरूपिताः ॥

(घ) गौणे कर्मणि दुह्यादेः प्रधाने नी-ह-कृष्-वहाम्।

विभक्तिः प्रथमा ज्ञेया द्वितीया स्यात्तदन्यतः ॥